قصهٔ هزارگی

شماره نمبر 10

مُغول دختر

مشخصات کتاب

نوشته: فرهاد زاهدی

رسام: فرهاد زاهدی

کمپوزنگ: محمد اسحاق

چاپ کننده: موسسه سواد آموزی هزارگی

تعداد چاپ: ۵۰۰

تاریخ چاپ: ۲۰۰۳ء (۱۳۸۰ ه)

نوبت چاپ: اول بار (دَ هزارگی) کوئٹہ

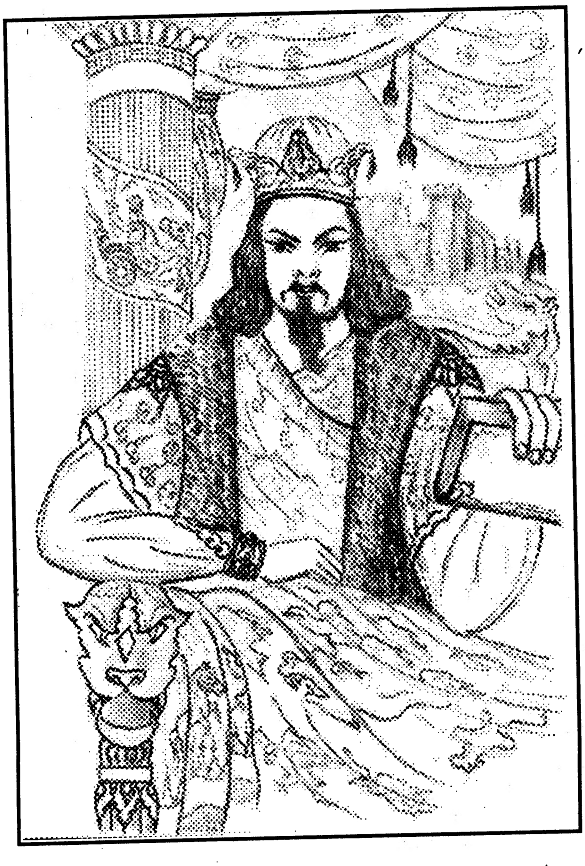
Book Title: <Mughul Dukhtar> Daughter of King
Writer: Farhad Zahidi
Drawing: Farhad Zahidi
Composing: Muhammad Ishaq
Publisher: Hazaragi Literacy Organization
Printed: 500
Edition: First, 2003 AD (1380 AH)

موسسه سَواد آموزی هَزاره گی

مُغول دختر

مُغول دختر

دَ دَورانای کـه شاهایـون غرجِستو دَ زور و بـاتـوری بـُود، مردُم از داد و دهِش غور و غیرت ازی پادشایـو وَردِ زبـو گرفتـه بـُود. دَ اَمی دَورا یـک پـادشاه بـُود کـه عُمر خُوره دَ عدالت و مردُم داری تـیر کـده، صداقت و دُرستکاری ره پـیشـهِ خُو جور کـده بـُود. مردُم نـادار و غریـب، راه منده و بـیوَس تـمام شی از نـیای ازی پادشاه بـور موشُد.

نـام ازی پـادشاه ارب شاه بـُود، وختـِیکـه مویـایـی شاه چَل شُده، خزان عُمر شی نـزدیـک شُد. اورال و ایـد و بـَریـد ام از پـاس بـامو و سیـه بـار و نـجِیر دَ دَیده تـیر شُد. شاه از مال و منال دنـیا دامون خُوره جمع کـده و کـِلی تـمام خزانـه ره بـَلدِه بـچِه خُو دَد کـه تـازه جوان شُده و خون غیرت دَ رگـای شی موجوشِید. ارب بـچـه، بـچِه پـادشاه یـک روز

کِلی خزانه ره گِرفته رافت کُل خزانه ره توخ کد، دِید کِلی های تمام صندوقا موجوده لیکن کِلی یک صندوقچه نِیسته، پیش آتهِ خُو رافته گُفت:
"اَی قبله عالم! کِلی تمام صندوقا موجود استه، مگر یک صندوقچه یه که کِلی شی منده که شُمو مَره نَدید. موشه اَمو کِلی امزُو صندوقچه ره مَره بِیدِید؟"
پادشاه گُفت:
"اَی نورِ دِیدیمه! پُشت ازُو قصه نگردوکه سرگردانی دَره!"
ارب بچه شلّه شُده دَ زاری گُفت:
"اَی قبله عالم! باید از راز ازُو صندوقچه باخبر شنُم!"
ارب شاه هَر چِه ارب بچه ره نَصِیحت کد که "ازُو صندوقچه تیر شُو" ارب بچه قبول نکد. تاکه ارب شاه مجبور شُده کِلی صندوقچه ره بَلدِه ارب بچه دَد. ارب بچه رافت و دان صندوق ره واز کد. یکدفه چِیم شی دَ منهِ صندوقچه دَ یک عکس اُفتاد، عکس از یک دختر بُود، دختر کُجا بُود، ماهِ چارده، پری مانند، بُلند بالا، روی چون قُرص ماه، مویایی غُنجُل دَ دُو طرف شی تِیت و پرک، چِیمای چون زاغ سیاه، چِیم کُجا، چِیم آهو.
ارب بچه وختِیکه عکس ره دِید از حال رافت و بیهُوش شُد. ارب بچه یک دل نه صد دل عاشقِ عکس شُده بُود. وختِیکه دَ هوش اَماد، عکس ره

گِرفته، ٹپک خورده، پیش پادشاه رافت. ارب شاه دِید که رنگ ارب بچه پِیک پرِیده. شاه از راز دل ارب بچه با خبر شُد و پیشانی شی عرق زد و دل شی بَلدِه ارب بچه بسیار تفِید. ارب بچه عکس ره دَ آتِه خُو نِشان دَده، بن بن شُده گُفت:

" اَی عالم پناه! اِی عکس از کی یه؟ پری یه آدمی دَ زمی یه یا دَ آسمو؟ که دل و جگر مَره سوزانـد."

ارب شاه گُفت:

" اَی میوِه دلیم! اِی عکس از مُغول دختره که آتِه شی شهنشای هفت اقلیمه."

وختِیکه ارب بچه نام مُغول دختر ره شنِید، پایای شی سُستی کد. نزدیک بُود از حال بوره، که دَ سختی خود خُوره دَ اُطاق خُو رسنده و از حال رافت. وختِیکه ارب بچه بیدار شُد، دِید اَفتَو رُوی دَ غروب شُده. آسمو سرخ شُده و بُوگی کدم عاشق کُشته شُده باشه و خون شی دَ آسمو تِیت شُده شه.

ارب بچه دِید عکسِ مُغول دختر دَ رُوی بِستر شی اُفتِیده، عکس ره بال کده توخ کد، که مُغول دختر دَ باغ و بوستان خُو پیش ایوان شِیشته. ارب بچه هَر دُو دِیدِه شی پُر آو شُد دَ آوازِ سوزناک شروع دَ بَیت خاندو کد:

مُغول دختر وَر ووری

دَ زیرِ تاکِ انگوری
پری زادی که یا حُوری
بِیا نازُوک مُغولِ مه
اَیا خرمونِ گُلِ مه
ارب بچه عکس ره گِرفته دَ باغِ قصر بُور شُد، رنگ شی زعفرانی شُده و بُوگی خون از رگای شی کوچ کده باشد. چِیم خُوره از عکس مُغول دختر ختا نمی دَد و با دِل داغدار بَیت میخاند:
مُغول دخترِ اطلس پوش
چراغِ بخت مه خاموش
مَره بازار بُبر بفروش
بِیا نازُوک مُغولِ مه
اَیا خرمونِ گُلِ مه
ارب بچه شاو ره سفِید واز کد. تمام شاو مارِ زخمی اَلی پیچ موخورد و بیتابی موکد و پیش دریچه قد ماهِ چارده درد دل موکد.
صُوبا که اَفتَو از پاس کوهای بُلند هِندوکُش بُور شُد، دیوِ شاو خیمِهِ سِیای خُوره جمع کده، از دشت و کوهای هزارستو کوچ کد. ارب بچه حمام کده مُوی و کاکُل خُوره قد مُشک و عنبر شُشته سُونِ بارگای ارب شاه رَیی شُد.
وختِیکه ارب بچه دَ تالارِ قصر دُرو شُد، تمام وزِیرای شاه و بزرگای

مملکت دَ راهِ شی تعظیم کده اُوره دَ طرفِ راستِ ارب شاه جای دَد. ارب بچه که رنگ شی پریده و چیمای شی دُو تازِ خُو گَشتہ بُود، سُونِ وزیر اِشاره کد. وزیر رُوی خُو سُونِ ارب شاه بال کده گُفت:

"اَی قبله عالم! تُوره دَ دادارِ دادگر قَسم، بُوگی اِی مُغول دختر کی یه و از کدم نسب و خاندانه که شاهزاده بزرگواره از خور و خواب اَندَخته و آرام ره از وجود شی گِرفته."

ارب شاه که از حالِ ارب بچه دل شی خُون بُود، گُفت:

"اَی وزیر دانا! مُغول دختر، دخترِ شهنشای هفت اقلیمه. ما که سالها سال تلاش کدُم، غیر از عکس شی دِیگه هیچ نشانی شی پیدا نَتنیستُم. چند سال پیش یک کَینی جادوگر اِی عکس ره بَلدِه مه اَوُرد و فقط اَمی قس گُفت که 'اِی عکس از مُغول دختر ره، که آتِه شی پادشای هفت اقلیمه و خِراج از هفت کشور ره میگره' کَینی جادوگر، گُم شُد و دِیگه نشانی از مُغول دختر نَدروم."

ارب بچه پیش آتِه خُو زمی ره بوسه کده گُفت:

" اَی خداوندگارِ دادیار! ما باید اِی دختر ره پیدا کنُم، اگه قسمت مه بُود رُوی سُرخ پیش تُو پس مایُم. دُوری ازُو ره تحمل نمیتَنُم. مَره اجازه بِیدی که تن دَ قضا دَده و بَلدِه پیدا کدون مُغول دختر بورُم.

ارب شاه اُوره اجازه دَده گُفت:

"بورُو اَی نورِ دِیدیمه، مگر خدا ره پُرمُشت نَکو. همیشه دَ یاد ازُو

یاور بی کسان باش. اگه خواست پروردگار باشه تُو میتَنی مُغول دختر ره پیدا کنی. دَ اُمِید خدا دَ نیت راست و تکیه به یزدان میتَنی دَ سَرِ هَر سختی بال مشت شُنی و دَ هَر مقصد که درے بیرسی."

ارب بچه گَصُوبایی گاه آسِ تیز خُوره سوار شُده از قصر بُور شُد. دَ بَین درختای هَر دُو طرف سرک سُونِ بُرون شار حرکت کد. مرغوکون سحر خیز شروع دَ جیک جیک و شور ماشور کده بُود.

ارب بچه از آواز جیک جیک مرغوکو فامِید که دَ گَصُوبای گاه مور و ملخ و مرغوکو شکر خدا ره ادا مُونه. از زِین آس تا شُده دَ زمی سجدهِ شکر کده بَلدهِ قسمت و همت خُو دعا گُفت. وختِیکه سوارِ آس شُد، از دُور یک لشکر ره دِید. وختِیکه نزدیک لشکر رسِید دِید سوارای دلیر زِین و یراق کده آمادهِ یگو جای رافتو یه. ارب بچه از سالارِ لشکر پُرسِید:

" لشکر عزم کُجا ره دَره؟"

سالار لشکر گُفت:

"اَی شاهزاده عالم! شاه و امِیر سلامت باشه. شاه امر دَده که قد شاهزاده باشی و جان ره فدای خاکِ پای تُو کنی و همیشه رِکاب تُوره بوسه کنی."

ارب بچه گُفت:

" سَرِم فدای قدمِ شاه، حاجت دَ لشکر نی یه، فقط چند سوار قد از مه

باشه."
اربِ بچه قد چند سوار و دُو تازی دَ اُمِید پیدا کدون مُغول دختر خدا ره یاد کده از دروازهِ شار بُور شُد. سُونِ بیابونای سوز و آباد رَیی شُد.
روز ره تا بیگاه راه رافت و دَمِ غروب دَ دامونِ دَشت خَیمه زَد. سَرِ سایه بُود که سوارای شاه دَ قصدِ شکار رافت. تازه شام شُده و کم کم تَریک شُده بود. گُرگ از میش فرق نَموشُد. اربِ بچه یک مادیو (آسِ ماده) ره دَ دشت ایله کد دَ اِی نِیَت که:
" اگه مادیو گُم شُد، ما میتَنُم مُغول دختر ره پیدا کنُم. اگه دَ جای مَند و گُم نشُد، تلاش از مه بی نتیجه یه." سوارای شاه یک آهو ره دَ کَمن گرفته پیش اربِ بچه آوُرد. اربِ بچه آهو ره از کَمن ختا دَده ایله کد که "کُشتونِ ازُو اوبال دَره." از خورجِین خُو چند قُرص نان و یک مقدار نمک بُور کده قد سوارای خو قاطی میل کد.
شاو ره دَ مَنِه خیمه خاو شُد. صُوبا گاه اربِ بچه از خاو بیدار شُد.
هوای خُنک و ملایم می چلِید. اُو دَ یاد مادیو اُفتاد، دِید مادیو گُم شُده و یگو نشان شیَ ام نی یه. چراغِ اُمِید دَ دل اربِ بچه روشن شُد و از سوزِ عشق بَیت میخاند:
ازی پُشته دَ اُو پُشته
کورنگ مادیو نه گُرگ کُشته
نه دُوز بُرده نه گُرگ کُشته

عجب بـختِ ارب گـشتـه

بـیا نـازُوک مُغولِ مه

اَیـا خرمونِ گـُلِ مه

ارب بـچه آس خُوره زِیـن کـده، سوارای شاه ره گـُفت:

" اَی دوستای عزِیـزم، شُمو زِیاد وفـادارِیـد. خدا کـه دوستی و درُستی ره پـیدا کـده، شُمو ره کـامیاب دشـته بـاشه. شُمو بـورِیـد. ما تـنـا مورُم تـاکـه مُغول دختر ره پـیدا کـنُم."

سوارای شاه یـک آواز گـُفت:

" اَی شاهزاده عالـم! مو چِطور تـُوره تـنـا ایـشته، خودون مو بـوری، هرگـز هرگـز......"

ارب بـچه گـُفت:

" دَ طالـع و تـقدِیـر از مه نـوِشته یـه کـه ما بـایـد تـنـا بـَلدِه مُغول دختر بـورُم. شُمو بـایـد پـس بـوریـد، اجازه نـَدرید، قد از مه بـایِـید."

سوارای شاه دِیـد، شـلّه شُدو فـایـده نـَدره، پـس سُونِ شار رَیـی شُد و رافت.

ارب بـچه قد آس و دُو تـازی دَ دِل صحرا مورافت کـه یـک تـَولَی از پـیش پـای آس شی تـیر شُده سُونِ جای نـامعلُوم تـوتـا کـد. ارب بـچه هَر دُو تـازی ره بـَلدِه گـِرفـتونِ تـَولَی ایـلـه کـد. هَر دُو تـازی تـَولَی ره دوَنـد و دوَنـد تـاکـه از پـیـش چِیم ارب بـچه گـُم شُد.

ارب بـچه آس خُوره جَولـو دَد از پـاس هَر دُو تـازی، تـاکـه دَ هَر دُو تـازی

رسِید، دِید کـه تـوَلـَی دَ بـَین هَر دُو تـازی دَ دُو طرف شی خوشحالی کـده بـازی مُونـه. ارب بـچه زِیـاد تـعجُب کـد و بـَیت گـُفت:

دَ اِی دشـتای شـیرازی

یـکی اسب و دُو تـازی

کـه بـا خرگـوش کـنـه بـازی

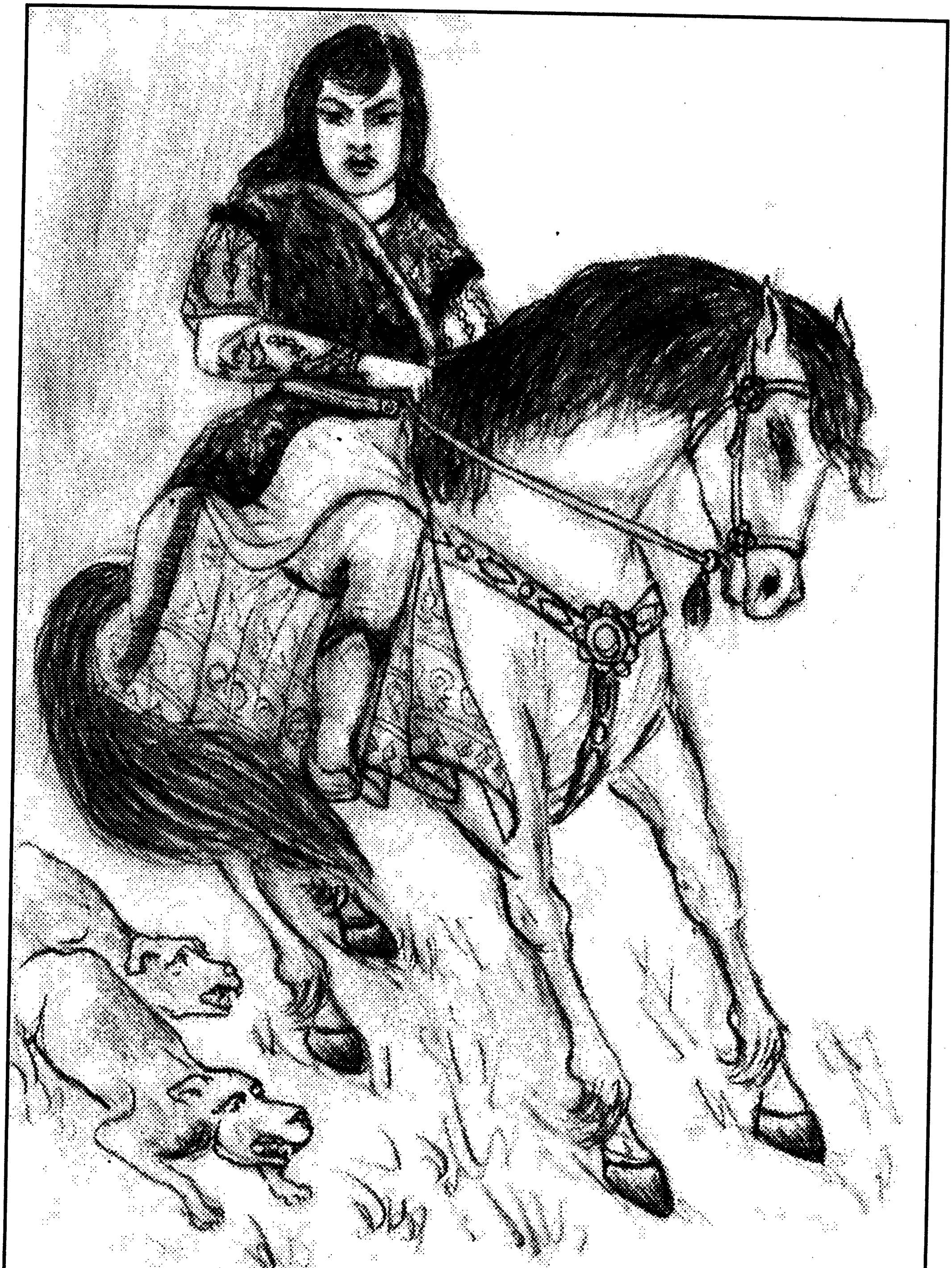
بـِیا نـازُوک مُغولِ مه

اَیـا خرمونِ گـُلِ مه

ارب بـچه تـوَلـَی ره ایـلـه کـَد. قد هَر دُو تـازی سُونِ قِـبلـه رُخ موراففت کـه یک روبـاه از پـیش رُوی شی تـیر شُد. ارب بـچه اِی ره دَ فالِ نـیک گـرفـته، تـاخت و تـاخت تـاکـه از دُور سواد بـاروی بـاغ دَ چِیم شی خورد. آس خُوره جَولـو دَده خود خُو دَ بـاغستو رسَند. وختِیکه دَ بـاغ رسِید از آس تـا شُده از پـخسهِ بـاغ بـال شُد.

ارب بـچه دِیـد بـاغِ استـه کـه بـاغ کـُجا بـِهشت بـُود یـا کـاغ شداد.

هَر طرف جویـبار بـُود کـه غُلغُلـه کـده موراففت، سبزه زار پـُر از گـُل، درختـای پـُر میوه کـه دَ سَر هَر شاخ شی بـُلبُل و قُمری نـَغمه خوانـی موکـد. بـُوی میوه و عطرِ گـُل بـِینـی ارب بـچه ره پـُر کـده بـُود. ارب بـچه دَ مَنِه بـاغ تـا شُد. از بـَین درختـا رافت، تـاکـه دَ نـارِ آو رسِید. دَ بـَلِه نـارِ آو یـک پـُل بـُود. از نـزدیـک پـُل آوازِ سُورنـَی و ڈول میماد. ارب بـچه دَ بـَلِه پـُل رافت کـه یـکدفـه چِیم شی دَ مَنِه حَوض دَ عکسِ مُغول دختر

أُفتاد، از حال رافت و پایای شی سُستی کد، دَ سختی خود خُوره اِداره کد.

مُغول دختر دَ بَین چند کنیز شِیشته بُود، سُراینده و خوانِنده پیش شی هُنر نُمایی موکد. ارب بچه دَ آوازِ سوزناک از سوزِ دل گُفت:

اربِ بچه دَ سَرِ پُل
مُغول دختر دَ سیل گُل
میان قُمری و بُلبُل
بِیا نازُوک مُغولِ مه
اَیا خرمونِ گُلِ مه

مُغول دختر که آواز ارب بچه ره شنِید، زِیاد تعجُب کد. دَ دل خُو گُفت: " نام از مه ره بغیر از آتِه مه هیچ کسِ دِیگه خبر نَدره، اِی کی یه که نام از مه ره بَلده؟"

مُغول دختر دَ اَمی فکر بود که ارب بچه پیش مُغول دختر رسِید، مُغول دختر دِید، جوان استه، میان باریک، چار شانه، سپر سِینه و بُلند قد، چِیمای بادامی. از چهرِه شی مردانگی و باتوری مُوباره. عیار بچه یه که ازُو اَلی نه دِیده و نه شنِیده. دِیدِه هَر دُو قد یکدِیگه گیری شُده سُستی دَ جان هَر دُو دَوِید، مُغول دختر، پیشانی شی عرق زد و دل دَ دلدار دَد. بی حال شُد، از هوش رافت. بَلِه تخت دراز شُد، غلامِ مُغولدختر ارب بچه ره بَلِه تخت شند و نَدِیمه مُغول دختر اُوره دَ هوش اَوُرد.

اربِ بچه تمام قصای خُوره بَلدِه مُغول دختر گُفت. قد ازُو دردِ دل کد و از دُوری شی شِکایت کد. از تقدِیر خُو حکایت گُفت. وختِ جدایی رسِید و دل هَر دُو دَ تپِش اُفتاد. اربِ بچه پُرسِید:

" اَی جانِ جانم ، ما چِطور میتَنُم جای تُوره پیدا کنُم؟ "

مُغول دختر گُفت:

" اَی شاهزاده عالم! ما یک منچه گُل ره گِرفته، سُونِ قصرِ آتِه خُو تِیت کده مورُم، تُو گُل ره دانه دانه جمع کده بِیا تاکه جای از مه ره پیدا کَنی. "

مُغول دختر از جای خُو بال شُده قد غلام و کنِیزای خُو سُونِ کاخ رَیی شُد، و منچای گُل ره چِینده و دَ راه تِیت کده رافت. اربِ بچه ره قد کوهِ غم دَ جای ایشت. اربِ بچه از پاس مُغول دختر گُل ره دانه دانه جمع کده سُونِ قصرِ آتِه مُغول دختر مورافت. از دُور مُغول دختر ره دِید که قد غلام و کنیزای خو بَین درختا گُم شُد. اربِ بچه آهِ سوزناک کشِیده دَ آواز غم انگیز شروع کد:

مُغول دختر دَ اِی باغی
دُو زولفانت پری زاغی
زَدی دَ قلبِ من داغی
بِیا نازُوک مُغولِ مه
اَیا خرمونِ گُلِ مه

اربِ بچه گُل چینده پیش قصرِ آتهِ مُغول دختر رسید. ایوانِ دِید چون کوهِ بابا بُلند و کاخِ فرعون اَلی کَته. دید سَرِ دروازه دَ رواج نیاکو عکسِ کنیشکو ره کشیده که خِراج هفت کشور دَ نام شی جمع موشُد.

اربِ بچه سرگردو اِی طرف اُو طرف کدم کس ره مُوپالید تاکه ازُو معلُومات بِگره. یکدفه نقش پای مُغول دختر ره دَ بَلِه خاک دِید. شِیشت جای پای ازُو ره قد دِست خُو لَمس کد. از دُور یک پِیر زال کَینی پیدا شُد. کَینی دِید که جوانِ بُلند و بالا یه، ماهِ چارده، مرد مردانه، سِینه شی سِینه رستم دستان، کَینی کِلکِ هُنرمندِ خداوند ره آفرین گُفت. اربِ بچه دَ اِی طرف اُو طرف مورافت و بیتاب بُود.

کَینی نزدیک رسِیده گُفت:

"او سُوری! چه زمی تای پای تُو سُرخ اَمده، قد خاک چیز ڈُونڈل موکدی؟ از قد و قوارِه تُو معلُوم مُوشه که غدر قوغ خوری! یا که از سر خُو سیر اَمدے که گِرد قصرِ شاه مِیگردی؟"

اربِ بچه خلطِه پَیسه ره سُونِ کَینی پیش کد و یک مقدار پُل کَینی ره دَده گُفت:

" آجَی ما بچِه تُو و تُو آبِه مه، ما هوا خوای مُغول دخترُم...."

هنوُز گپای اربِ بچه ختم نشُده بُود که کَینی گُفت:

"رَستی که عَجب سُوری جوانی! نام مُغول دختر ره از کُجا خبری؟ ما که دایِه شی استوم نشِینِیدوم که یگو نامِ دخترِ شاه ره خبر باشد. آلی

تُو چُپ باش کہ مُغول دختر ره گَلہ کده و صُوبا قُوده مَیہ و چند روز پاس اُوره مُوبره."

رنگ از رُوی ارب بچہ پرید و وَرخطا گُفت:

" آجی تُوره دَ خدا! یگو سر ایشتہ کُو کہ ما طاقتِ دُوری مُغول دختر ره نَدروم."

کَینی دل شی بَلدِه ارب بچہ زِیاد سوخت، گُفت:

" بچیم زیاد بیتابی نَکو، عجلہ نَکو کہ عجلہ کارِ شَیطویہ. اِمشاو ره منده یی، دَم خُو راس کُو. صُوبا شاو تُوره قد خُو دَ اوماغِ منڈیل بندی مُغول دختر موبرُم و یگو چاره مونُم."

کَینی ارب بچہ ره دَ خانہ بُرد، ارب بچہ اُمشاو ره دَ راحتی خاو شُد و دَم خُو راس کد. صوبای شی قد کَینی دَ سَیلِ شار رافت. شاو کہ پس اَماد، کَینی اُوره نقش ونگار کده و کالای دختر خُوره دَ جان شی دَد.

ارب بچہ رقمِ دختر زیبا آلی قد ناز و کرشمہ سُونِ کاخِ شاه قد کَینی قاطی رافت. وختیکہ هَر دُو از دروازِه تالار کاخ دُرو شُد ارب بچہ دِید کہ عَجب تالاره، قندیل های زیبا اُوزو یہ و تمام تالار ره آزِین بندی کده. مُغول دختر ره بیری جور کده و دَ بَلِه تخت شَنده. مُغول دختر چند برابر مقبول و زیبا شده بُود. دل ارب بچہ تا رافت و قابو شُدد از خود بیخود شُنہ لیکن دَ سختی خود خُوره اِداره کد.

ارب بچہ دَ کالای دخترِ کَینی دَ یک گوشہ شِیشت و دل شی از غم پُر

بُود. خاتـونـو و دختـرونِ شاه و وزِیـرای شی تـمام دَ شور و شغب خُو بـُود کـہ نـوبـت دَ غزل گـُفـتو و بـَیت خانـدو رسِید. دختـرِ وزِیـر رُوی خُو سُونِ کَـینی بـال کـده گـُفت:

" آچول! اِمشاو بـایـد دختر تـُو غزل بـُوگـیـہ."

ارب بـچہ چِیم خُو از مُغول دختر ختا نـمی دَد، لَـبای مُغول دختر خشک شُده بُود. کَـینی ارب بـچہ ره ٹـوکـی زده آهستـہ گـُفت:

" بـچَی! مُوگـیـہ غزل بـُوگـی، چِہ چاره مونـی؟"

یـکدفـہ ارب بـچہ قد آوازِ زنـانـہ دَ بـَیت خانـدو شروع کـد:

مُغول دختـرِ اَلـونـدی

کـہ تـُو منـڈیـل ره کـج مَندی

دلِ ارب ره بـَر کـنـدی

بـِیا نـازُوک مُغولِ مہ

اَیـا خرمونِ گـُلِ مہ

مُغول دختـر آوازِ ارب بـچہ ره شـنـاخت، بـال شُده مـنـڈیـل ره دَ یـکطرف انـدخت، غالـمغال شروع شُد. تـمام خاتـونـو و دختـرونِ پـادشاه و وزِیـرای شی سَرِ ارب بـچہ قـار شُد کـہ" دختـرِ کَـیـنی تـُو چِہ رقم غزل گـُفـتی کـہ فـرخـنـده مُغول دختـر ره قـار کـدی."

مجلس مـنـڈیـل بـنـدی بـیـرو شُد. ارب بـچہ قد کَـینی پـس دَ خانـہ رافت. دَ خانـہِ کَـینی ارب بـچہ بـیـتابـی مُوکـد کـہ "ما دِیـگـہ مُغول دختـر ره

نمِینگرنُم."

کَینی اُوره دل داری دَده گُفت:

" خَیره، صُوبا شاو مجلسِ خِینه یه، ما تُوره بَسم قد خُو قاطی دَ مجلس موبرُم." صُوبا شاو کَینی ارب بچه ره بِسم دختر جور کده قد خُو دَ خانِه مُغول دختر بُرد. دَ شاوِ خِینه بندی مجلس زیاد بیر و بار بُود. کَینی قد ارب بچه دَ مجلس دُرو شُد. تمام دخترو و خاتونو دستای خُوره خِینه کد که نوبت دَ غزل رسِید. دخترو دَ جان.دختر کَینی (ارب بچه) ماکم شُد که" تُو خُوب غزل موگی، باید اِمشاو یک خوب بَیت بیخانی." ارب بچه گپ نزد. کَینی دَ بغلِ ارب بچه ٹوکی کد که "چِه چاره مونی." ارب بچه شروع دَ بَیت خاندو کد:

مُغول دختر خِینا کردی

به مو قولِ وفا کردی

ارب ره مُبتلا کردی

بِیا نازُوک مُغولِ مه

اَیا خرمونِ گُلِ مه

آوازِ ارب بچه غم انگیز بُود، مُغول دختر که اِی بَیت ره شنِید، بیتاب شُد. از تخت تا شُده و مجلس ره بیرو کد. خاتونو و دخترو کَینی ره قد ارب بچه قاطی از قصر بُور کد. کَینی سَر ارب بچه قار شُد:

" او بچه! تُو چره مجلس ره بیرو و لِیگڈ کدی؟ صُوبا شفق مُغول دختر ره موبره!"

ارب بچه کَینی ره گُفت:

" صُوبا پیش از شفق مه ره از خاو بیدار کُو."

کَینی قبول کد، و ارب بچه رافت و سَرِ بامِ خانه خاو شُد. خاو از چِیم شی پرِیده بُود. سُونِ ستارا توغ موکد، بَلدِهِ مُغول دختر فکر موکد. دل شی از غم گیرنگ شودَد که کم کم خاو رافت. یک وخت ارب بچه از خاو بیدار شُد که گرمی دَ تمام جای تُنُک شُده. ارب بچه پیش کَینی رافت که "چره مَره بیدار نَکدی؟" آوالِ مُغول دختر ره پُرسِید. کَینی گُفت:

" دَ وخت شفق قُوده مُغول دختر ره بُرد."

آهِ ارب بچه بور شُد. کَینی دِستی راه ره بَلدِهِ ارب بچه نشو دَد. ارب بچه گِریه و ناله کَده رُوی خُو سُونِ بیابو کده رافت تاکه از پیش چِیم کَینی گُم شُد.

ارب بچه سنگ دَ پای خورده، سرگردو دَ دشت و کوه مورافت و از غمِ مُغول دختر دل شِیبقه بُود. کوهِ غم دَ بَلِه شی کوربه کده بُود. چاشتِ روز دَ یک وادی خوش آب و هوا رسِید. از مَندگی پایای شی آولِیله زَده بُود. دِیگه حال پیشِ رافتو نَدشت. از بَین سبزه ها و گُل و لاله مو رافت. دشت و کوه پوشِیده از گُل های رنگارنگ بُود و قول و قوبی از

درخت پُر بُود، از بَین دره یک دریا تیر شُدَد.

ارب بچه از مَندگی بیحال شُدَد، دَ نیَت دَم رَسی دَ تای درختِ سیو شِیشت. چِیم شی دَ سیوای سُرخ و پُر آو خورد، دَ سختی بال شُده چند دانه سیو از شاخچِه درخت چِینده پس دَ کُنڈِه درخت تکیه کَد. بعد ازی که سیوا ره نوش جان کد، کم جان گِرفت بَسم حرکت کد. از درِه زیبا بُور شُد، دَ دشتای پراخ رسِید که سر و پای نَدشت. ارب بچه خدا ره یاد کده پیش مورافت که دُوری مُغول دختر اُوره بیتاب کد. از سوزِ غم از تای دل دَ بَیت گُفتو شروع کد:

مُغول دختر سفر کرده

لِباس خُوب دَ بر کرده

سر از خانه بَدر کرده

مرا خونِ جگر کرده

بِیا نازُوک مُغولِ مه

اَیا خرمونِ گُلِ مه

ارب بچه بَیت خانده و غزل گُفته گایی از قضا و قدر گِیله موکد و گایی از بخت خو مِینالِید. اَمی رقم قد غمِ دل قاطی ارب بچه روز ره تا بیگاه راه رافت تاکه دَ دَم غروب دَ سَرِ دُو رایی رسِید. حیران مند که از کدم راه بوره و مُغول دختر ره از کدم راه بُرده، دَ آواز بُلند شروع کد:

رسِیدم سَرِ دُو رایی
نه راه پیدا نه روشنایی
امان از دردِ تنهایی
بِیا نازُوک مُغولِ مه
اَیا خرمونِ گُلِ مه

آوازِ ارب بچه دَ گوش مُغول دختر رسِید که زیاد دُور نشُده بُود.

مُغول دختر اَمر دَد که شاو شُده و هوا تَرِیک شُده موره زنگولا ره دَ گردونای اُشترو بسته کِید. قُوده والا زنگولا ره دَ گردونای اُشترو بسته کد. دِرنگ دِرنگِ زنگولا دشت و صحرا ره پُر کده بُود.

وختِیکه آواز زنگولا دَ گوش ارب بچه رسِید نزدیک بُود از هوش بوره لیکن ارب بچه تیز تر رَیی شُد. از شنِیدون آواز زنگولا جان گِرفته شروع دَ دَوِیدو کد. خود خُوره دَ کاروانِ قُوده رَسند و دَ آواز بُلند شروع کد:

مُغول دختر گُل غوزه
بُلند بالای کج موزه
دِلت بَر مو نمی سوزه
بِیا نازُوک مُغولِ مه
اَیا خرمونِ گُلِ مه

سوارای قُوده والا دَوِیده ارب بچه ره گِرفت کشال کده پیش سارو

اَوُرد، مُغول دختر از کجاوه تا شُد. آس دِیگه طلب کد و سرِ آس سوره سُونِ ارب بچه رافت. وختِیکه پیش ارب بچه رسِید، قُوده والا ره گُفت:

" اِی ملنگ آتِه مه یه، که زِیاد وفاداره، مو ازی از رِیزگی قاطی کِٹه شُدے. "

قُوده والا ارب بچه ره ایله کده قد ازُو زیاد خوبی کد، و یک آس اَوُرده اُوره سوار کد. ارب بچه از دِیدن مُغول دختر چراغِ اُمِید دَ دل شی روشن تر شُده از نَو زنده شُد. آس شی قد آسِ مُغول دختر جوره مورافت. اُو که دِید مُغول دختر رقم سوار کارا اَلی چابُک و چالاک سوار آس شُده

قد خو فکر کد" اَمی مُغول دختر سوار کار باشه یا نه؟" دَ اَمی مقصد شروع دَ بَیت خاندو کد:

مُغول دختر گُلِ بَدیو
چِه پم کردی سَرِ مدیو
دَ اِی دشتا بیدی جَولو
بِیا نازُوک مُغولِ مه
اَیا خرمونِ گُل مه

مُغول دختر وختِیکه غزل ره شنِید، آس خُوره جَولو دد. چند میدان تاخت کد. ارب بچه دَ دل خو مُغول دختر ره آفرین گُفت و سُونِ مُغول دختر موسخندی کده اُوره گُفت:

" خبر نَدشتُم که مُغول دختر سوار کار ام باشه"

ارب بچه قد کاروانِ قُوده مورافت و دَ اِی فکر بُود که چِه چاره کنه. چِه رقم مُغولِ دختر ره از دِست ازُو قوم ختا دَده دَ ارمو و مقصد خُو بیرسه." وختِیکه کاروان دَ یک جای آباد و خُرم رسِید. ارب بچه از سارو پُرسِید:

" اِی جای چِه نام دَره؟"

سارو گُفت:

" اِی منطقه ره شلک لنگر مُوگیه."

ارب بچه قد آواز سوزناک شروع کد:

رسِیدم بَر شلک لـنگر
بـہ دِیـن پـاک پـیـغمبر
اگـر مصلحت تـرا بـاشہ
زنـم شوی تـرا خنجر
بِـیا نـازُوک مُغولِ مہ
اَیا خرمونِ گُلِ مہ

قُوده والا ازی کہ فکر موکد او ملنگہ دَ اُو چندو اعتنا نکد و کاروان از وادی شلک لنگر تیر شُد. ارب بچہ قد کاروان قاطی مورافت و گاهی قد مُغول دختر جوره رکاب می زد. کاروان دَ یک وادی دِیگہ رسِید کہ درختایِ زیاد دَشت. هَر طرف درخت بُود و جویبار، تا چِیم کار موکد درخت بُود. درختای چنار، اَر اَر و بید، زرد آلُو، سیو، تُوت، شفتالُو. کاروان از بَین درختا و از وادی دَ تیر شُدو بُود کہ ارب بچہ پُرسِید:

"اِی وادی چِہ نام دَره؟"

سارو گُفت:

"اِی وادی درهِ قولِ ترک شیوه یہ."

ارب بچہ بَیت ره شروع کد:

رسِیدم بَر تَرک شیوه
مُغول دختر شَوی بیوه

شُوی نادوی تُو یه لیوه
بِیا نازُوک مُغولِ مه
اَیا خرمونِ گُلِ مه

آسِ ارب بچه قد آسِ مُغول دختر جوره مورافت. ارب بچه دَ اِشاره قد مُغول دختر گُفتگو مُوکد. وختِ سایه پرِیدو دَ شارِ شُوی مُغول دختر رسِید. مُغول دختر پس دَ کجاوه شِیشته بُود.

وختِیکه کاروان قُوده دَ شار رسِید، شار چراغانی شُد و مردُم دَ شور و شغب و غلغله بُود: هَر طرف رقص و پای کوبی بُود. ارب بچه حال شی هَر لحظه خراب تر شُده مو رافت. قُوده دَ پیشِ قصرِ شُوی مُغول دختر رسِید. ارب بچه قصرِ شُوی مُغول دختر ره دِید که کاخ زیبا یه، رقمِ تختِ جمشید اَلی پراخ و دلکشا. درختای پُر گُل و میوه دار پیش کاخ ره بِهشت بَرِین جور کده بُود.

داماد نبُود، پادشای مملکت خود شی دَ راهِ بیری اَمده مُغول دختر ره از کجاوه تا کده دَ قصر بُرد. ارب بچه ره دَ یک گوشهِ کاخ جای دَد.

ارب بچه اُمشاو ره مَنده و خَسته دَ قصر تیر کد. مردُم تاهنُوز دَ شور و شوقِ طوی بُود، که شاه هفت روز طوی اعلان کده بُود. گَصُوبای دِیگه که ارب بچه از خاو بیدار شُد، پیش کِلکِن کاخ ایستاده شُده باغ و بوستان کاخ ره تماشا موکد. دَ یادِ مملکتِ خود خُو اُفتاد، دَ یاد ارب شاه اُفتاد که همیشه داد یار و عادل بُود. دِید دِیگه چاره نَمنده

و مُغول دختر ام از دِست رفتہ. خود خُو دَ ناجوری زده دَ آواز بُلند شروع کد:

مُغول دختر حَبیبِ مہ
دَ دردِ دل طبیبِ مہ
خدا کرده نصیبِ مہ
بِیا نازُوک مُغولِ مہ
اَیا خرمونِ گُلِ مہ

خبر دَ مُغول دختر رسِید کہ ملنگ ناجوره شُده و هیزیو (ایلہ گویی) موگیہ، مُغول دختر از شاه اجازه گِرفت کہ :

" ملنگ از ریزگی تاهنُوز دَ مرضِ دل دردی گِرفتار مُوشہ. ما وختِیکہ دِست خُو دَ بَلِہ دل شی میلُم، ملنگ جور موشہ." شاه اجازه دَد. مُغول دختر پیش ارب بچہ اَماد و اُوره گُفت:

" زِیاد بیتابی نَکو، داماد ناجوره، جور شُدنی نی یہ، تُو حوصلہ کُو یزدان دَ داد مو میرسہ و مو یگو چاره مُونی."

ارب بچہ خوشحال شُده آرام شُد. ارب بچہ صُوبا شی چند نَفر ره دَ کِرایہ گِرفت و چند اسب خرید. قد نفرای خُو دَ پیش دروازِہ شرقی شار وَعده ایشت و خود شی پیش شاه و مُغول دختر رافت. از شاه و مُغول دختر اجازه گِرفت کہ ما باید پس دَ شارِ خود خُو بورُم و شروع دَ بَیت گُفتو کد:

مُغول دختر تُو حَی باشی
سَرِ کوکُولِ نَی باشی
مَنِہ گُل و کَمَی باشی
بِیا نازُوک مُغولِ مہ
اَیا خرمونِ گُلِ مہ
اربِ بچہ قد سوارای خُو از دروازِہ شرقی شار بُور شُد و دَ بُرون شار سُونِ شمال تاخت کد. تاکہ خود خُو دَ راہِ شلک لنگر رسند و شاو ره دَ دامونِ دَشت مند. یک هفتہ دَ دشت و جنگل تیر کد و هَر کس کہ از شارِ شُوی مُغول دختر میماد احوالِ شار و شاهی مملکت ره جویا موشُد.
دَ یکی از روزا کہ اربِ بچہ کالای شاهی پوشِیده بُود. سوارای خُوره مُجهز (تیار) کده بُود. یک کاروان از طرف شار پیدا شُد و اربِ بچہ و سوارای شی خودون خُو دَ پیش ساروی کاروان رَسند. احوالِ شاه و مملکت شی ره پُرسان کد. سارو دَ صد افسوس گُفت:
"شاهزاده بزرگوار کہ مریض بُود از دنیا رافتہ و شاه هَر چِہ تداوی کد فایده نَدد. بِلاخره شاه زاده جان بہ حق دَده تمام مردُمِ شار ره عزادار کد. بیری شاه زنده بیوه مَنده."
اربِ بچہ صد افسوس خورد و قد سوارای خُو طرف شارِ شُوی مُغول دختر رَیی شُد. وختِیکہ اربِ بچہ و سوارای شی دَ دروازِہ شار رسِید. دروازه وان کہ از مَنِہ روباط راه ره توخ موکد خبر دَ سالار خُو دَد کہ چند

سوار از دُور دَ تاخت مَیہ، شاید کدم پیک (خط رسان) باشہ. سالارِ دروازه وان خود شی پیش دروازه آماد. وختیکہ ارب بچہ و سوارای شی دَ دروازه رسِید، دروازه وان ازُو استقبال کده پُرسِید:

" شمو کی اَستید و از کُجا مایید؟"

ارب بچہ دَ ادب و اِحترام دِست خُو دَ بَلِہ سِینِہ خُو ایشتہ گُفت:

" بچہِ مُغول شاه استوم و دَ پُرسان احوالِ شاهی مملکت شُمو اَمدوم."

دروازه وان پیش ارب بچہ تعظِیم کد و قاصِد دَ شار پیش پادشاه رَیی کد کہ "بچہِ مُغول شاه اَمده و دَ زودی دَ قصرِ شاه میرسہ."

وختِیکہ مُغول دختر اِی خبر ره شنِید خوشحال شُد و فامِید کہ "اِی کار چاره جویی ارب بچہ یہ."

ارب بچہ قد سوارای خُو دَ شار دُرو شُد. دِید شار کہ تازه از طوی خلاص شُده آلی سِیاه پوش شُده بُود. ارب بچہ پیش شاه رسِید و گُفت:

" عُمرِ شاه و حکومت شی دوام دار باشہ، اَمدوم کہ احوال شاه ره بِگیرم."

شاه کہ چِیمای شی پُر آو شُده بُود، گُفت:

شهنشای عالم و امِیر سلامت باشہ، داماد شُمو عُمر خُو دَ شُمو بخشِید."

ارب بچہ صد افسوس کد و دَ غمِ شاه شریک شُد. شاه ره دلـ ـاری دَده گُفت:

" اَی قبلہ عالم! عُمرِ تمام دَ دِست خداوندِ بزرگہ. هَر چِہ مصلحت خدا

باشه. منزلِ آخری کُلِ از مو منزلِ آخرت استه، آلی مصلحت چِه یه؟"
شاه گُفت:
" اَی امیرِ دلیر! چاره کار اِی استه که مُغول دختر که چند روز میمان از مو بُود، آلی ما اُوره دَ شُمو تاوُول مِیدُم چَره که ما لایق ازی بیری ره نَدشتُم. ما دِیگه بچه نَدروم و مُوسون مه خُشکه."
ارب بچه دل شی بَلدِه شاه زیاد سوخت و قد چِیمای پُر آو گُفت:
" هَر چِه مصلحت شاه باشه، خدا که داد گره، دوستی مو و شُمو ره دوام دار دَشته باشه."
صُوبا گاه سرِ خُنکی ارب بچه، مُغول دختر ره گِرفته قد سوارای خُو از شاه خدا حافظی کده از شار بُور شُد.
وختِیکه ارب بچه و مُغول دختر دَ شار مُغول شاه رسِید، مُغول شاه زیاد تعجُب کده پُرسِید:
اَی جوان! تُو کی اَستے و دختر مه ره کُجا اَوُردے؟"
ارب بچه تمام قصای خُوره از سِیر تا پیاز راست بَلدِه مُغول شاه گُفت.
شاه انگشت حیرت دَ دندو گِرفته گُفت:
اَی جوانمرد! سلطنت ارب شاه پُربقا باشه، هَر چِه قسمتِ از طرفِ خدا باشه."
ارب شاه عُمر خُوره دَ جوانمردی و داد تیر کده، آوازِه عدل شی ره زیاد شنِیدوم."

مُغول شاه، مُغول دختر ره دَ نِکاح ارب بچه اَوُرد و پنج من طلای سُرخ قد تُحفهِ زیاد ارب بچه و مُغول دختر ره پیش ارب شاه رَیی کد.

ارب بچه دِست مُغول دختر ره گِرفته از مُغول شاه خدا حافظی کده از شار بُور شُد.

دَ بُرون شار ارب بچه زمِین ره بوسه کده شکرِ خدا ره بجای اَوُرد و قد مُغول دختر سُونِ غرجِستو و مملکتِ ارب شاه رَیی شُد.